

УТВЪРЖДАВАМ:.....
ГАЛИНА ВЪЛКОВА
Директор на ОбУ

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Приема се на основание чл. 263 ал.1, т.9 от ЗПУО

Програмата е приета с решение на ПС с протокол № 2/25.09.2018г.

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от Обединено училище „Св. Кл. Охридски и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето. Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност. Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи:

Закон за предучилищното и училищното образование: <http://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=97877>

Наредба за приобщаващо образование: [file:///C:/Users/kiko/Downloads/proekt_DOS_priobshtavashto_obr_18.08.2016%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/kiko/Downloads/proekt_DOS_priobshtavashto_obr_18.08.2016%20(1).pdf)

Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства: http://www.nccedi.government.bg/upload/docs/Strategy_obrazovatelna_integracia_2015.pdf

Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.): <http://www.nccedi.government.bg/page.php?category=125&id=1740>

Закон за защита от дискриминация: <http://lex.bg/laws/ldoc/2135472223>

Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Общинска програма за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства 2016 – 2020 г. в община Силистра: http://www.silistra.bg/docs/normativni_documenti/Programa_za_integracia_na_malcinstvata_2016-2020.pd

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в ОУ „Св. Кл. Охридски“ съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в ОУ „Св. Кл. Охридски“ са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности и деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

1. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Обединено училище „Свети Кл. Охридски“ осигурява подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги – Чл. 174. от ЗПУО.

На децата и учениците от Обединено училище „Свети Кл. Охридски“ се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им – **Чл. 176. (1) от ЗПУО.** Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с

индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик. За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в работят психолог или педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители. **Подкрепата за личностно развитие е обща и допълнителна.** Общата подкрепа се осигурява там, където са детето и ученикът – в училището – **Чл. 176 до Чл. 186 от ЗПУО.**

2.1 Обща подкрепа за личностно развитие включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. консултации по учебни предмети;
6. кариерно ориентиране на учениците;
7. занимания по интереси;
8. библиотечно-информационно обслужване;
9. грижа за здравето;
10. поощряване с морални и материални награди;
11. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
12. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
13. логопедична работа. /Чл. 178/

2.2. Какви са формите на обща подкрепа:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – срещи за оценка, набелязване на активности и оценка на напредъка. По време на срещите се води протокол, който се подписва от всички участници в срещата и се съхранява от координатора на координиращия екип на училището. Графикът на срещите се прилага към годишния план за дейността на училището и се актуализира при необходимост.

2. Кариерно ориентиране на учениците;

3. Занимания по интереси – клубове и други форми, както и включване в конкурси и проекти на деца с изяви дарби;

- дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
- изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно – туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
- обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез
- които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл.85, ал. 3 от ЗПУО.

4. Библиотечно-информационно обслужване;

5. Грижа за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището;

6. Поощряване с морални и материални награди;

7. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение. Психологическата подкрепа е насочена към учениците, учителите, директора, заместник-директора и родителите; Психологическата подкрепа се осъществява от психолог или педагогически съветник и включва:

- създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес;
- предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците;
- извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция;
- работа със средата, в която е детето или ученикът – семейството, връстниците.;

9. Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа. Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни ученици в дейности като:

- допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотяване на ученици, за които българският език не е майчин;
- консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;

10. Определяне на конкретни мерки

Конкретните мерки изискват:

1. Определяне на конкретна цел – какво затруднение трябва да се преодолее;
2. Определяне на конкретни стъпки за преодоляване на затруднението – чрез допълнително обучение, консултации, логопедична работа, работа в учебните часове и други;
3. Определяне на срок и описание на резултатите от работата в края на поставения срок – постигнат напредък, преодоляно или непреодоляно затруднение, насочване за оценка на индивидуалните потребности от екип за подкрепа за личностно развитие и други.

2.2. Допълнителна подкрепа за личностно развитие

Чл. 187. (1) от ЗПУО. Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва: работа с дете и ученик по конкретен случай; психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания; осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания; ресурсно подпомагане. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици: със специални образователни потребности; в риск; с изяви дарби; с хронични заболявания. Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на детето или ученика. Планът за подкрепа за децата и учениците по ал. 2, т. 1 определя и часовете за ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от Обединено училище „Св. Кл. Охридски“. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование. Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи: деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година.

Допълнителната подкрепа включва: работа с дете или ученик по конкретен случай, ресурсно подпомагане.

Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определено дете или ученик по чл. 187, ал. 2. В състава на екипа за подкрепа за личностно развитие задължително се включва психолог или логопед. В екипа може да се включват и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование и/или с центровете за подкрепа за личностно развитие.

Екипът за подкрепа за личностно развитие – Чл. 189:

1. идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
2. извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;
3. изготвя и реализира план за подкрепа;
4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;
5. изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, Обединено училище „Св. Кл. Охридски“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживеене на детето с цел да социалните служби

да оказват съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

Обучението на деца и ученици със специални образователни потребности задължително се подпомага от ресурсен учител, съобразно потребността на детето и ученика – Чл. 193.

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	Постоянен	Ресурсен учител	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководител, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор	при определен повод за поощрение
Представяне на дейности по интереси в училището	17.09	учители в ЦОУД	

Представяте на дейностите по интереси на ОДК 17.10 представители на центровете при проявен интерес от страна на центровете

Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 3 – 7 01.12 - 01.05 кариерен консултант

Идентифициране на ученици със СОП целогодишно класни ръководител, учители, логопед, ресурсен учител

Оценка на потребности на ученици със СОП целогодишно ресурсен учител и екип не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата

Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище целогодишно директор, учители, психолог

Организиране и провеждане на “Училище за родители“ 01.03. директор, екип при желание от родителите

Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади целогодишно учители

Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и целогодишно учители

УЧИЛИЩЕ

олимпиади

Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда по график, заложен в плана за квалификация директор, председатели на МО

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.

Успешно интегрирани деца и ученици в мултикултурна образователна среда.

Повишен дял на учениците от етническите малцинства, завършили основно образование

Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда в подготовката на педагогическите специалисти.

Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

Индикатори за резултат

- дял от децата, подлежащи на задължително образование (от 7 до 15 години), обхванати в училище – по класове или по етапи;
- дял на отпадналите от училище за една учебна година;
- дял на завършилите основно образование ученици от етническите малцинства, продължили обучението си в гимназиален етап през същата календарна година.
- дял на учителите, преминали обучение за работа в мултикултурна образователна среда;

Заклучение

В Обединено училище „Св. Климент Охридски“ се обучават ученици както от с. Професор Иширково, така и от околните села – Йорданово, Казимир, Бравари и Смилец, които са основно от турската и ромската етнически групи. Училището навърши 131 години и притежава значителен опит в работата и интеграцията на различни етноси в мултиетническа и мултикултурна среда. Участвали сме в изпълнение на много проекти. През последните години са реализирани проекти като:

- „С грижа за всеки ученик“, финансиран от МОН;
- „Подобряване качеството на образование в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“;

Община Силистра е разработила „План за действие на Община Силистра в изпълнение на областна стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация 2014 – 2020 “ като реализира успешно по-голяма част от мерките.

Различният етнически състав често поражда проблеми, затруднява се общуването, образователния процес, интеграцията и социализацията на учениците. Недоброто

влееене на българския език затруднява качеството на учебния процес и занижава резултатите му, затруднява комуникацията между самите ученици. Семейната среда често е пречка за процеса на образователна интеграция. Много от родителите не владеят добре български език и не възприемат образованието като ценност. Всички тези условия ни карат да търсим начини за създаване на форми, чрез които учениците да преодолеят изоставането си и да усвоят добри модели за общуване и култура на поведение. Комплексните дейности по програмата ще допринесат за преодоляване на различията, осигуряване на равен достъп, успешна социализация и мотивация на ученици и родители за участие в образователния процес.

Всички участници в дейностите по програмата са поставени пред равни възможности за участие и реализация. Всяка една от дейностите е фокусирана върху изграждане на среда, която да утвърждава принципа на равните възможности и липсата на дискриминация по отношение на пол, възраст, религиозни убеждения, физически увреждания и др. Дейностите по програмата дават възможност за равно третиране и равни възможности на всички участници, учители, партньори, независимо от пол, раса, религиозна принадлежност, възраст, увреждания, сексуална ориентация и пр.

Устойчивостта на програмата ще се измерва чрез осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати. Институционална устойчивост:

1. Придобитият опит по време на изпълнение на дейностите по програмата ще бъде използван в бъдещи извънкласни дейности за учениците.
2. Изработеният практически модел ще ни помага и в бъдеще да решаваме конкретни проблеми сред учениците за насочване и ориентиране на професионалния им път, за решаване на ключови въпроси в съвместната дейност и изчистване на някои пропуски при обучението им и бъдещата им професионална, социална и творческа реализация.
3. Натрупаните и документираните знания за бит, традиции, обичаи, празници, песни и танци ще бъдат основа за инкорпорирането им в училищната програма.

Ефекти по отношение на целевите групи:

1. Успешното реализиране на програмата ще даде възможност за приобщаване на учениците от етническите малцинствени групи към обществото и те ще могат да развият умения, знания и самочувствие за бъдеща социална, творческа и професионална реализация.
 2. Предоставянето на равен достъп до образование ще засили мотивацията за включване в образователния процес.
 3. Учениците с различна етническа принадлежност ще имат възможност да участват в общи дейности. Програмата осигурява контакти, приемственост, приятелство и взаимопомощ между учениците.
 4. Повишената информираност на родителите и придобитите нови знания ще им даде стимул да подкрепят и насърчават своите деца, ще ги превърне в активни партньори в училищния живот и образователния процес.
 5. Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и в случаи на значителни промени в организацията на работа в училището или на нормативните актове за основно образование.
- С програмата са запознати всички членове на колектив .

ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ